

Rammevilkår for lokalradio

- Høringsuttalelse fra Radio Nova

Bakgrunn

Som en bakgrunn for vår høringsuttalelse vil vi her kort gjøre rede for Radio Novas nåværende situasjon, og vårt ståsted i forhold til framtidige frekvensomlegginger.

Radio Nova er studentradioen i Oslo, og vi startet vår drift i mars 1982. Vi sender i dag 50 timer ukentlig på frekvensen fm 99,3 i Oslo. Alle konsesjonærer på denne frekvensen har det til felles at de er ikke-kommersielle og ikke-religiøse. Radio Nova har også et omfattende samarbeid med andre studentradioer i Norge, og da særlig studentradioene i Trondheim og Bergen. Radio Nova har fem lønnete stillinger, og i overkant av hundre frivillige medarbeidere som jobber ca 15 timer i uka.

Radio Nova har som ambisjon å drive en 24/7 studentradio i Oslo fra og med neste konsesjonsperiode. Dette vil til en viss grad være et samarbeidsprosjekt for alle studentradioene i Norge, og vi vil fylle en god del av sendeflaten med programmer laget i andre byer. Allerede høsten 2005 vil vi presentere en 24/7 studentnettradio som vil være et rent samarbeidsprosjekt.

Lokalradiotyper (4)

For å klargjøre vår posisjon ytterligere, må vi starte med å diskutere inndelingen av lokalradiotyper gitt i arbeidsgruppens rapport, kapittel 4. Vi mener at inndelingen her er for grov til å treffe vår type radio.

Målgruppe

For det ene mener vi at vi har en målgruppe som ikke først og fremst kan avgrenses geografisk, verken av kommunegrenser eller handelsområder, men av interesse/livssituasjon. Studentradioenes målgruppe er primært studenter. Sekundært bor de i Oslo, Bergen eller Trondheim. Vi mener altså at studentradio lager *lokalradio* for studenter, uavhengig av geografisk posisjon.

I rapportens kapittel 3 går det fram at hensynene til ytringsfriheten og valgfriheten til lytterne, ønske om å styrke lokalsamfunn og nærdemokrati samt ønsket om å senke terskelen for å kunne delta i programproduksjon og offentlig ordskifte, ble tillagt stor betydning ved den opprinnelige utformingen av lokalradioordningen, og at dette også må ansees som gjeldende kulturpolitiske føringer.

Vi mener at vi ved vår forståelse av begrepet *lokal*, oppfyller disse målsetningene i svært stor grad. Vi mener selv at vi er med på å styrke studentidentitet og studentdemokrati, og vi har åpenbart senket terskelen for studenter til å delta i programproduksjon og offentlig

ordskifte. Dette kan også gjelde for andre radioer med andre målgrupper enn studenter. Vi mener derfor at det er viktig at man ikke låser begrepet *lokal* til å bety noe som favner et handelsområde, men også er åpen for at det kan anvendes til å favne felles identitet eller interesser.

Økonomi

For det andre må vi kommentere studentradioenes økonomiske situasjon. Alle studentradioene har det til felles at de ikke driver kommersielt, men at de har én hovedsponsor (de lokale studentsamskipnadene). Dette betyr ikke at finansieringen er stabil, men at den hvert år er gjenstand for en politisk behandling av studentpolitikerne. For å oppnå tilstrekkelig finansiering er det viktig at vi kan tilby et godt produkt som kan hevde seg, og som er godt synlig, blant konkurrerende medier. Dermed er det ikke bare for kommersielle radioer, men også for oss, av avgjørende økonomisk betydning at vi ikke blir marginalisert gjennom lite og ugunstig sendetid, eller ved frekvensdeling med kanaler av svært annen karakter.

Allikevel er det innsatsen til alle våre frivillige medarbeidere som er vår fremste ressurs. Det er svært mange studenter som ønsker å lage radio, så rekruttering er ikke noe stort problem. Men for å holde på medarbeiderne er det svært viktig at arbeidet de nedlegger oppleves som viktig og meningsfullt. Vi mener at dette oppnås best ved at hele kanalen oppleves som relevant og viktig, noe som er avhengig av at vi er i en konkurransedyktig posisjon med et stort nedslagsfelt.

Arbeidsgruppens vurderinger og forslag (9)

Mediemangfold og konkurransesituasjonen for lokalradio (9.1)

I kapittel 9.1.1 og 9.1.2 diskuteres begrepene mediemangfold og konkurranse. På side 87 hevdes det at "Ikke alle radiotyper vil lide under frekvensknapphet på samme måte. Nisjeradioer som finansieres på annet grunnlag enn kommersielle inntekter kan ofte klare seg med mindre sendetid enn mer kommersielt orienterte radioer".

Videre påpekes det at "inntektene lokalradioen genererer har nær sammenheng med lytteroppslutning, særlig for de kommersielle lokalradioene".

Med bakgrunn i utredningen om studentradioers økonomi over, mener vi at det blir for snevert å kun se på reklame- og lotteriinntekter når man diskuterer konkurranseforhold i lokalradio. Også ideelle radiokanaler er avhengig av gunstig frekvenstilldeling hvis de har ambisjoner om å være en relevant aktør med mulighet til å hevde seg og være synlig blant andre kanaler. Dette for å sikre stabil finansiering, for å kunne rekruttere og holde på medarbeidere og for å oppnå et tilstrekkelig lyttergrunnlag til å bli ansett som en seriøs aktør. Og i og med at ideelle radioer som oftest representerer et helt annet, og ofte langt mer ambisiøst innhold enn kommersielle aktører (på grunn av tilgang til frivillig arbeidskraft), er det etter vårt syn vel så viktig og gi rom for også disse hvis man ønsker å sikre et kvalitativt radiomangfold.

Alternative modeller for områdedekning og sendernetstruktur (9.3)

Prinsipper for områdedekning - Grunnleggende hensyn (9.3.2.2)

På side 103 står det at ”Hovedmålsettingen er et mangfold hvor det inngår lokalradioer med både kommersielle og ikke-kommersielle driftsgrunnlag. Rammevilkårene bør likevel som det prinsipielle utgangspunkt sikte seg inn mot at det skal være mulig å drive lokalradioer med godt, redaksjonelt innhold samtidig som driften bæres av inntekter fra markedet”

Radio Nova slutter seg til dette, men det bør presiseres at dette ikke må gå ut over lokalradioer som ikke baserer driften på inntekter fra markedet. Radio Nova ser ingen prinsipiell større verdi av kommersiell radio enn ikke-kommersiell, og vi mener derfor at man ikke bør marginalisere de ikke-kommersielle for å gi rom for flere store kommersielle.

Små konsesjonsområder – Løsningsforslag (9.3.3.2)

I løsningsforslag C foreslås det at to eller flere tilstøtende konsesjonsområder går inn i et samarbeid om å drive lokalradio. Med bakgrunn i utredningen om studentradioenes målgruppe over, foreslår vi at det åpnes for å søke om samarbeidsløsninger også nasjonalt, i de tilfeller hvor lokalidentiteten til lytteren defineres av hvem de er (hva de gjør) istedenfor hvor de bor.

Studenter er kanskje en gruppe som har en viss særstilling her, fordi de ofte er mobile og svært ofte studerer ved et lærested hvor de ikke har noen lokal forankring. Således kan en studentradio, selv om mye av innholdet er produsert et annet sted, oppleves som mer lokal enn den tradisjonelle lokalradioen. Det finnes i dag en rekke svært små studentradioer ved ulike høyskoler rundt i landet, som enten sender kun på nett eller har svært begrenset sendetid på en lokal frekvens. For disse ville det bety et vesenlig løft å kunne inngå i et større, forpliktende samarbeid med andre studentradioer. Dette ville også gjøre det lettere å starte opp studentradioer i byer som nå mangler det (for eksempel Tromsø).

Vi mener videre at myndighetene må avgjøre hvorvidt et foreslått samarbeidsprosjekt kvalifiserer for å inngå i denne tolkningen av lokalradio eller ikke.

Oslo og omegn – arbeidsgruppens anbefalinger (9.3.5.2)

Radio Nova støtter forslaget om en omstrukturering av sendernetene i Oslo.

Radio Nova støtter ikke arbeidsgruppens forslag D og E slik de er formulert nå:

d) Et bestemt antall av sendernetene reserveres kommersiell radio, *hver radio med 24 timers sendetid.*

e) Et bestemt antall av sendernetene i stor-Oslo reserveres nisjeradioer, for eksempel ett nett for livssynradio, ett nett for etniske. *Disse deler sendetid på sine respektive nett.*

Radio Nova er av den oppfatning av at ved å forbeholde 24/7-frekvenser til kommersiell radio, vil man kvele radioer som drives på annet grunnlag men som allikevel har ambisjoner om å være store aktører. Dette gjelder i særdeleshet i Oslo hvor det allerede er et stort *kvantitativt* mangfold. Det bør også ansees som prinsipielt problematisk å lukke mulighetene til 24/7 for ikke-kommersielle radioer.

Ideelle radioer vil uansett ikke konkurrere om annonsepenger, og man vil således ikke innvirke på de økonomiske betingelsene for kommersiell radio ved å åpne for 24/7-frekvenser også for ikke-kommersielle. Dette vil selvsagt redusere antallet store, kommersielle radioer det er plass til, men etter vår vurdering vil dette neppe gå ut over det kvalitative mangfoldet.

Krav om programinnhold og lokal forankring (9.4)

Radio Nova mener at Innføring av krav om lokalt innhold er positivt, og støtter arbeidsgruppens forslag. I tillegg til argumentasjonen i rapporten mener vi disse reglene vil være enklere å forholde seg til for små lokalradioer enn dagens bestemmelser om samsending og videresending. Dermed kan forslaget styrke små lokalradioer ved å gjøre det lettere for samarbeid med lokalradioer andre steder.

Utlisningsprosess for lokalradiokonsesjoner (9.5)

Radio Nova støtter arbeidsgruppens flertall. Skjønnhetskonkurranse (med hensyn på format) vil kunne sikre et kvalitativt mangfold.

Innføring av konsesjonsavgift (9.7)

Radio Nova støtter ikke NLRs forslag om å innføre konsesjonsavgift på 24/7-frekvenser. Dette vil diskriminere ikke-kommersielle radioer og dermed være i strid med ønsket om mangfold. Hvis en konsesjonsavgift innføres må det åpnes for unntak for ikke-kommersielle aktører.

Torkild Jemterud
Styrerepresentant
Radio Nova